

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

สำหรับประเด็นเรื่องญี่ปุ่นกับความต้องการเข้าเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินี้มีผู้ศึกษาและเขียนหนังสือหรือบทความไว้จำนวนหนึ่ง แต่ทั้งนี้งานเขียนส่วนใหญ่ที่ผู้เขียนมักจะเขียนหัวข้อดังกล่าวเป็นหัวข้อย่อยภายใต้หัวข้อใหญ่เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของญี่ปุ่น นอกจากนี้งานเขียนดังกล่าวมักวิเคราะห์เพียงแค่มูลเหตุจูงใจของญี่ปุ่นและความสำคัญของสหประชาชาติต่อญี่ปุ่นเท่านั้น ดังนั้นเท่าที่ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบเอกสารวิชาการต่าง ๆ เหล่านี้จึงยังไม่พบบางงานเขียนที่ตรงกับงานวิจัยของผู้ศึกษาโดยตรง

งานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องญี่ปุ่นและความต้องการเข้าเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินี้สามารถแยกหัวข้อเรื่องเพื่อการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

งานเขียนชิ้นแรกที่วิเคราะห์ในหัวข้อนี้คือ งานเขียนของ Reinhard Drifte¹ ชื่อ Japan's Quest for a Permanent Security Council Seat: A matter of Pride or Justice? ซึ่งงานชิ้นนี้ได้กล่าวถึงภูมิหลังของญี่ปุ่นภายหลังแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 และเหตุปัจจัยที่ผลักดันให้ญี่ปุ่นเข้าร่วมกับสหประชาชาติโดยผู้เขียนมองว่าการเข้าร่วมกับสหประชาชาตินั้นจะเป็นการกู้คืนศักดิ์ศรีของญี่ปุ่นในสังคมโลกรวมทั้งเป็นการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากสหรัฐอเมริกา โดยกว่า 50 ปีที่ญี่ปุ่นได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสหประชาชาติ

¹ Reinhard Drifte. Japan's Quest for a Permanent Security Council Seat : A Matter of Pride or Justice (Hampshire: Macmillian Press LTD, 2000)

นั้น ญี่ปุ่นได้มีพัฒนาการในการมีส่วนร่วมเรื่อยมาตามลำดับ ตั้งแต่ยุคที่ญี่ปุ่นมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยและเริ่มขยายบทบาทเพิ่มขึ้นในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ และปัจจุบันญี่ปุ่นมีส่วนร่วมในสหประชาชาติทุกด้าน ตั้งแต่องค์กรด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสิทธิมนุษยชน และด้านอื่น ๆ อีกมากมาย ไม่เพียงแค่มีบทบาทในทุกด้านเท่านั้น แต่ญี่ปุ่นยังมีอิทธิพลสูงในองค์กรต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย โดยอิทธิพลที่ว่านี้ส่วนหนึ่งมาจากเงินบริจาคของญี่ปุ่นที่ให้แก่อสหประชาชาติจำนวนมากมาหลายสิบปี หากขาดเงินบริจาคจากญี่ปุ่นไป สหประชาชาติเองก็คงดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างยากลำบาก แต่กระนั้นก็ตามญี่ปุ่นยังคงมีบทบาทน้อยมากในองค์กรสูงสุดของสหประชาชาตินั้นก็คือ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งสิทธิพิเศษต่าง ๆ ยังคงจำกัดอยู่เพียงแค่ 5 ประเทศเท่านั้น ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ญี่ปุ่นจะมีความต้องการได้ที่นั่งในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเพื่อให้สอดคล้องกับฐานะในสังคมโลกของญี่ปุ่นที่นับวันจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ และอาจเทียบเท่ากับ 5 ชาติสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติแล้วก็ได้ Reinhard Driete ได้วิเคราะห์ว่ามูลเหตุจูงใจที่ทำให้ญี่ปุ่น ต้องการเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้น มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ 1) เกียรติยศศักดิ์ศรีแห่งชาติ / การได้รับความยอมรับจากนานาประเทศ 2) ความเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ 3) ความพร้อมในการดูแลรับผิดชอบความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนได้ข้อสรุปว่าคนญี่ปุ่นเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ญี่ปุ่นเหมาะสมกับเก้าอี้ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติคือเหตุผลด้าน เกียรติยศศักดิ์ศรีแห่งชาติ / การได้รับความยอมรับจากนานาประเทศ และความเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ

งานเขียนชิ้นที่สองที่ได้วิเคราะห์ในหัวข้อนี้คือ หนังสือของไชยวัฒน์ คำชู² เรื่อง "นโยบายต่างประเทศญี่ปุ่น : ความเปลี่ยนแปลงและความต่อเนื่อง" หนังสือเล่มนี้ให้ภาพรวมของนโยบายต่างประเทศญี่ปุ่นได้อย่างละเอียดและครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของนโยบายต่างประเทศญี่ปุ่น ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศญี่ปุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับภูมิภาคต่าง ๆ

² ไชยวัฒน์ คำชู. นโยบายต่างประเทศญี่ปุ่น : ความเปลี่ยนแปลงและความต่อเนื่อง. (กรุงเทพฯ: บริษัท เลคแอนด์ฟาร์วอเตอร์ ฟรินดิง จำกัด. 2549)

รวมถึงญี่ปุ่นกับองค์การระหว่างประเทศด้วย สำหรับหัวข้อญี่ปุ่นกับสหประชาชาตินั้นผู้เขียนได้กล่าวถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และความจำเป็นที่ทำให้ญี่ปุ่นต้องเข้าร่วมกับสหประชาชาติ โดยผู้เขียนสรุปว่าเหตุผลหลักประการเดียวที่ญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกของสหประชาชาติคือ เพื่อช่วยเป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งชาติตนเอง เพราะรัฐธรรมนูญมาตรา 9 ของญี่ปุ่นมีข้อจำกัดในการใช้กำลังทหารและสิทธิที่จะทำสงคราม³ และเมื่อญี่ปุ่นได้เป็นสมาชิกสหประชาชาติตามที่ตั้งใจไว้แล้วนั้น บทบาทของญี่ปุ่นในเวทีสหประชาชาติก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และวาระระหว่างประเทศในขณะนั้น เช่นในยุคสงครามเย็น ญี่ปุ่นมีบทบาทคล้ายตามสหรัฐอเมริกาและมีความเป็นอิสระมากขึ้นในทศวรรษที่ 1970 และทศวรรษที่ 1980 ตามลำดับ และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา ญี่ปุ่นได้กลายเป็นประเทศที่ออกเงินให้แก่สหประชาชาติมากที่สุดเป็นอันดับสองจนถึงปัจจุบัน⁴ ซึ่งการที่ญี่ปุ่นต้องออกเงินเป็นจำนวนมากให้แก่สหประชาชาติติดต่อกันมาอย่างยาวนานนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ไชยวัฒน์ คำชู ได้สรุปว่ามูลเหตุจูงใจที่รัฐบาลญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ได้แก่ ประการแรก เพื่อไม่ต้องลงรับสมัครเป็นสมาชิกประเภทไม่ถาวร (ซึ่งต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการวิ่งเต้นหาเสียงสนับสนุนจากประเทศสมาชิกสหประชาชาติ) ประการที่สอง เพื่อให้ญี่ปุ่นมีตัวแทนสมกับจำนวนเงินที่ให้แก่สหประชาชาติ ประการที่สาม เพื่อให้มีสิทธิยับยั้ง (veto power) สมกับประเทศมหาอำนาจประเทศหนึ่ง และประการที่สี่ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ที่คณะมนตรีความมั่นคงเผชิญอยู่⁵

งานเขียนชิ้นต่อมาคือ งานเขียนร่วมกันของ Glenn D. Hook, Julie Gilson, Christopher W. Hughes and Hugo Dobson ชื่อ Japan's International Relations : Politics, economics and security⁶ โดยงานเขียนชิ้นนี้ได้อธิบายในบทแรกว่าทำไมญี่ปุ่นจึงมีความสำคัญ

³ เรื่องเดียวกัน, น. 404.

⁴ เรื่องเดียวกัน, น. 406.

⁵ เรื่องเดียวกัน, น. 408.

⁶ Glenn D. Hook, Japan's International Relations : Politics, economics and security (London: Routledge, 2001)

ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง รวมถึงความสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก จากนั้นหนังสือเล่มนี้จึงอธิบายถึงประวัติศาสตร์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของญี่ปุ่น โครงสร้างและกลุ่มที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ต่อจากนั้นผู้เขียนได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศสหรัฐอเมริกาครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคง เช่นเดียวกับ การอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ยุโรป และองค์กรต่าง ๆ ในระดับโลก ที่แบ่งการวิเคราะห์ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน เช่นกัน

ในส่วนมูลเหตุจูงใจที่ญี่ปุ่นต้องการได้ที่นั่งสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้น งานเขียนชิ้นนี้ได้วิเคราะห์ไว้ว่า มูลเหตุจูงใจประการหลักคือ ญี่ปุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับในฐานะประเทศมหาอำนาจของโลก⁷ นอกจากนี้ยังมีมูลเหตุจูงใจประการอื่นอีก คือ ญี่ปุ่นสนับสนุนเงินให้แก่สหประชาชาติมากเป็นอันดับสองดังนั้นก็ควรมีสถานะมีเสียงในองค์กรให้เหมาะสมกับจำนวนเงินที่ได้สนับสนุนไป และจากผลสำรวจความคิดเห็นชาวญี่ปุ่นเองก็สนับสนุนเหตุผลดังกล่าวด้วย⁸

งานเขียนชิ้นต่อมาคือ งานเขียนของ Richard B. Finn เรื่อง Japan's Search for a Global Role: Politics and Security ซึ่งอยู่ในบทที่ 7 ของหนังสือ Japan's Quest : The Search for International Role, Recognition, and Respect บรรณาธิการคือ Warren Hunsberger⁹ โดย Richard B. Finn ระบุว่า พลังอำนาจทางการเงินและความเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในช่วงทศวรรษที่ 1980 เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ญี่ปุ่นคิดถึงบทบาทด้านความมั่นคงของตนเองมากขึ้น ประกอบกับเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในยุโรปและตะวันออกกลางในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 ทำให้ญี่ปุ่นสนใจโลกภายนอกเพิ่มขึ้นกว่าการสนใจเพียงความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา สหประชาชาติได้กลายมาเป็นองค์กรหลักของญี่ปุ่นในการเพิ่มการยอมรับในระดับ

⁷ Ibid., p. 311.

⁸ Ibid., p. 313.

⁹ Warren Hunsberger, Japan's Quest: The Search for International Role, Recognition, and Respect (New York: M. E. Sharpe, Inc., 1997)

นานาประเทศ ญี่ปุ่นมีความกระตือรือร้นมากที่จะได้อำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นในคณะมนตรีความมั่นคง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในท้ายที่สุดแล้วญี่ปุ่นก็คงจะได้ที่นั่งถาวรแม้ว่าจะต้องมีการแก้กฎบัตรสหประชาชาติก็ตาม และเพื่อแสดงถึงความตั้งใจในการให้ความร่วมมือ ญี่ปุ่นได้เสนอสหประชาชาติว่าญี่ปุ่นพร้อมจะรับภาระทางการเงินอันหนักอึ้งในปฏิบัติการรักษาความสงบเรียบร้อยต่าง ๆ หากญี่ปุ่นได้ที่นั่งถาวรนี้ ดังนั้นในทัศนะของ Richard B. Finn แล้ว มูลเหตุจูงใจที่สำคัญที่สุดคือ พลังอำนาจด้านการเงินของญี่ปุ่นนั่นเอง

บทความอีกชิ้นหนึ่งเขียนโดย Edward C. Luck เรื่อง Tokyo's Quixotic Quest for Acceptance¹⁰ เขาเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ญี่ปุ่นต้องการเก้าอี้ถาวรของ UNSC นี้คือญี่ปุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับว่าปัจจุบันญี่ปุ่นคือประเทศที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับในฐานะประเทศมหาอำนาจหนึ่งในโลก ไม่ใช่ประเทศที่แพ้สงครามอีกต่อไป นอกจากนี้ ญี่ปุ่นเองมองว่า P-5 คือองค์กรหนึ่งที่เป็นการรวมตัวกันของชาติมหาอำนาจ ดังนั้นหากญี่ปุ่นได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรนี้ก็เท่ากับว่าญี่ปุ่นได้รับการยกสถานะเป็นชาติมหาอำนาจเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเด็นมูลเหตุจูงใจที่ญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติซึ่งเขียนโดยนักวิชาการชาวญี่ปุ่นเองตีพิมพ์ในนิตยสาร JAPAN ECHO อีกหลายชิ้น งานเขียนชิ้นแรกที่จะขอยกมาคือบทความเรื่อง What are Japan's objectives at the UN?¹¹ เขียนโดย Inogushi Takashi ซึ่งเขาเห็นว่าสหประชาชาตินั้นได้ถูกก่อตั้งขึ้นโดยชาติที่ชนะสงครามโลกครั้งที่ 2 และญี่ปุ่นกับเยอรมนีในขณะนั้นมีสถานะเป็นผู้แพ้สงคราม แม้ว่าปัจจุบันนี้สภาพแวดล้อมโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และญี่ปุ่นกับเยอรมนีก็ไม่ได้เป็นประเทศที่มีสถานะเป็นศัตรูกับประเทศต่าง ๆ อีกต่อไป แต่วลีที่เรียกทั้ง 2 ประเทศนี้ยังคงเป็นคำว่า enemy state อยู่ ซึ่งเขาเห็นว่าควรมีการแก้กฎบัตรในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ในส่วนของคณะมนตรีความมั่นคงเองก็ประกอบไปด้วยประเทศ

¹⁰ Edward C. Luck, "Tokyo's Quixotic Quest for Acceptance," *Far Eastern Economic Review* Vol. 168 No.5 (May 2005) : 5-10.

¹¹ Inogushi Takashi, "What are Japan's objectives at the UN?," *JAPAN ECHO* Vol.32 (Special Issue 2005) : 22-25.

มหาอำนาจทั้ง 5 ชาติที่ชนะสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีหน้าที่สำคัญในการดำรงรักษาความสงบและความมั่นคงโลก แต่ด้วยสภาพแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนไปเช่นกัน การทำหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงจึงประสบกับปัญหามากขึ้นและอาจทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเหมือนเก่าโดยดูได้จากช่วงสงครามเย็นที่เวทีของคณะมนตรีความมั่นคงกลายเป็นการเผชิญหน้ากันเสียมากกว่าระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต โดยในช่วงนั้นมีมติของคณะมนตรีความมั่นคงเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ผ่านออกมาน้อยมาก อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็ยังเห็นว่าทั้งสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงนั้นยังคงมีความสำคัญต่อสันติภาพและความสงบของโลกอยู่ ผู้เขียนเห็นว่าญี่ปุ่นเหมาะสมจะได้รับสถานะสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติทั้งนี้เหตุผลคือเพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนเงินที่ญี่ปุ่นได้บริจาคให้แก่สหประชาชาติมากเป็นอันดับ 2 ของโลก ผู้เขียนเห็นว่ามันดูไม่เหมาะสมเอาเสียเลยที่ญี่ปุ่นได้บริจาคเงินเป็นจำนวนมากขนาดนี้แต่กลับไม่มีสิทธิอะไรมากไปกว่าสมาชิกชาติอื่น ๆ เหตุผลต่อมาที่ผู้เขียนระบุคือ การไม่ได้เป็นสมาชิกประเภทถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติทำให้ญี่ปุ่นขาดการเข้าถึงข้อมูลลับและบางครั้งการเข้าไม่ถึงข้อมูลลับเหล่านี้ก็ทำให้ญี่ปุ่นหวาดวิตกเป็นอย่างมาก พร้อมทั้งอาจทำให้ไม่มีข้อมูลพอที่จะสามารถโน้มน้าวประเทศอื่นในองค์กรพหุภาคีได้

จากบทความนี้ Inogushi Takashi เน้นว่าเหตุผลเหตุจูงใจที่ญี่ปุ่นต้องการเก้าอี้ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติคือพลังอำนาจด้านการเงิน และเขาเห็นว่าแม้ญี่ปุ่นจะต้องการเก้าอี้เพื่อเพิ่มพูนผลประโยชน์แห่งชาติของตนอย่างไม่ต้องสงสัยแล้ว แต่สิ่งที่ญี่ปุ่นจะได้รับจริง ๆ จากตำแหน่งนี้คือเกียรติภูมิแห่งชาติเป็นสำคัญ

บทความชิ้นที่ 2 ในวารสาร JAPAN ECHO คือบทความของ Mogami Toshiki เรื่อง Has Japan made its case for a Security Council Seat?¹² ผู้เขียนเห็นว่าคณะมนตรีความมั่นคงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพราะหลักการของคณะมนตรีความมั่นคงนั้นไม่ตรงกับยุคสมัยปัจจุบัน และหลักการในการเลือกสมาชิกก็ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและขาดความชอบธรรมด้วย เขาเห็นด้วยกับสุนทรพจน์ของ Koizumi Junichiro อดีตนายกรัฐมนตรี ที่ได้กล่าวไว้ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อเดือนกันยายน ปี 2004 ว่า คณะมนตรี

¹² Mogami Toshiki. "Has Japan made its case for a Security Council Seat?" JAPAN ECHO Vol. 32 No. 1 (February 2005): 55-57

ความมั่นคงนั้นไม่สามารถสะท้อนความเป็นตัวแทนในองค์กรได้อย่างเหมาะสม และได้เรียกร้องให้มีการเพิ่มเก้าอี้ในคณะมนตรีความมั่นคงโดยควรเลือกจากประเทศกำลังพัฒนาด้วย ผู้เขียนเห็นว่า ญี่ปุ่นนั้นเหมาะสมกับเก้าอี้ถาวรทั้งปัจจัยด้านความเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ จำนวนเงินที่ญี่ปุ่นได้บริจาคให้แก่สหประชาชาติเป็นจำนวนมากตลอดมา และที่สำคัญที่สุดคือ ญี่ปุ่นสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่นานาชาติด้านมนุษยธรรมได้มาก สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพที่ญี่ปุ่นนั้นเป็นประเทศที่มีความรับผิดชอบสูงของสังคมโลก

บทความชิ้นที่ 3 ของ Hanaoka Nobuaki เรื่อง Japan's case for a permanent seat¹³ เขาได้กล่าวถึงความจำเป็นในการปฏิรูปทั้งสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง เพราะกว่า 60 ปีที่ก่อตั้งมานั้น สิ่งต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก อันส่งผลให้การปฏิบัติงานของ UN มีความล่าช้าและไม่สามารถแก้ปัญหาในโลกยุคปัจจุบันได้ครอบคลุม เขาเห็นว่าปัจจัยผลักดันให้ญี่ปุ่นต้องการเก้าอี้ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงนั้นเป็นเพราะญี่ปุ่นเชื่อมั่นว่าญี่ปุ่นเป็นสมาชิกซึ่งมีความรับผิดชอบยิ่งของชุมชนโลกและสามารถให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมได้อย่างมากมาย ปัจจัยที่สองคือญี่ปุ่นมีความพร้อมด้านการเงินมากซึ่งในปัจจุบันนี้ญี่ปุ่นก็เป็นผู้บริจาคเงินให้แก่สหประชาชาติมากเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา ปัจจัยที่สามคือ เพื่อให้ญี่ปุ่นสามารถปกป้องและเพิ่มพูนผลประโยชน์แห่งชาติของตนเองด้านความมั่นคงได้ดียิ่งขึ้น

โดยสรุป จากงานเขียนและหนังสือต่าง ๆ ในประเด็นเรื่องมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้น มูลเหตุจูงใจหลักคือ ญี่ปุ่นต้องการได้รับการยอมรับจากประชาคมโลกในฐานะประเทศมหาอำนาจชาติหนึ่งและเป็น การเพิ่มพูนเกียรติภูมิแห่งชาติอันสำคัญด้วย มูลเหตุจูงใจอีกประการคือ ความต้องการมีสิทธิมีเสียงที่เหมาะสมกับจำนวนเงินที่ญี่ปุ่นได้สนับสนุนเป็นจำนวนมากให้แก่สหประชาชาติ อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาบทความวิชาการข้างต้นนั้น พบว่ามูลเหตุจูงใจที่มีน้ำหนักที่สุดคือญี่ปุ่นต้องการเพิ่มพูนเกียรติภูมิของชาติและแสวงหาความเป็นมหาอำนาจด้านการเมืองในระดับโลกซึ่งถือได้ว่ามีความสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ผู้เขียนกำหนดไว้

Hanaoka Nobuaki. "Japan's case for a permanent seat." JAPAN ECHO Vol. 32 (Special Issue 2005): 45-48.

การปฏิรูปสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

งานเขียนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปสหประชาชาติและการปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้นมีจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะนักวิชาการ นักการทูต รวมไปถึงนักเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ล้วนเห็นพ้องต้องกันว่าถึงเวลาแล้วที่ควรมีการปฏิรูปสหประชาชาติเพื่อทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสหประชาชาตินั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมโลกในปัจจุบัน การปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติถือเป็นหนึ่งในประเด็นหลักในการปฏิรูปสหประชาชาติ ซึ่งมีการถกเถียงถึงข้อเสนอหลากหลายรูปแบบของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในรูปแบบใหม่ อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งเพราะมีหลากหลายความเห็นและที่สำคัญคือเป็นประเด็นด้านการเมืองซึ่งหาข้อตกลงระหว่างกันได้ยาก

บทความชิ้นแรกที่จะขอล่าวถึงคือ บทความที่เขียนโดย Madeleine K. Albright ซึ่งในอดีตดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี 1997-2001 และเป็นผู้แทนสหรัฐอเมริกาประจำสหประชาชาติระหว่างปี 1993-1996 บทความที่เขียนชื่อ United Nations¹⁴ นาง Madeleine K. Albright เห็นว่า คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติควรขยายจำนวนชาติสมาชิกออกไปเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนชาติสมาชิกของสหประชาชาติที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่าเทียบกับเมื่อแรกก่อตั้ง และจุดยืนของสหรัฐอเมริกาในสมัยที่นางดำรงตำแหน่งเป็นผู้แทนของสหรัฐอเมริกาในสหประชาชาตินั้นเห็นว่าจะควรมีการขยายจำนวนสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงไม่เกิน 21 ประเทศและสนับสนุนให้ญี่ปุ่นกับเยอรมนีได้เก้าอี้สมาชิกถาวรด้วย

บทความชิ้นที่สองคือ บทความของ Yehuda Z. Blum เรื่อง Proposals for UN Security Council Reform¹⁵ ผู้เขียนได้วิเคราะห์การปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติโดยพิจารณาจากรายงานของ High Level Panel ซึ่งเป็นคณะที่ปรึกษาที่ได้รับการ

¹⁴ Madeleine K. Albright, "United Nations," *Foreign Policy* No. 138 (Sep. – Oct. 2003) : 16-18, 20, 22, 24.

¹⁵ Yehuda Z. Blum, "Proposals for UN Security Council Reform," *The American Journal of International Law* Vol. 99, No. 3 (July 2005) : 632-649.

ก่อตั้งขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ปี 2003 เพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิรูปสหประชาชาติรวมทั้งการปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติด้วย โดยเขาเห็นว่าการปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงนั้นเป็นสิ่งจำเป็นแต่แนวทางการปฏิรูปนั้นเป็นที่ถกเถียงกันมากเพราะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบทั้งสองอย่างคือ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน (contribution) และการเป็นตัวแทน (representativeness) กล่าวคือการจะเพิ่มจำนวนตัวแทนในคณะมนตรีความมั่นคงนั้นควรพิจารณาจากสองสิ่งนี้ แต่อย่างไรก็ดีถือเป็นการยากที่จะหาประเทศที่มีทั้งสององค์ประกอบนี้ครบถ้วน เพราะบางประเทศอาจจะให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านการเงินแก่สหประชาชาติเป็นจำนวนมากแต่ก็แทบจะไม่มีบทบาทให้ความช่วยเหลือด้านการทหารเลย หรือบางประเทศก็อาจให้ความช่วยเหลือด้านการทหารมากแต่ก็ไม่สามารถช่วยเหลือด้านการเงินได้ ยิ่งไปกว่านั้น หากพิจารณาจากการเป็นตัวแทนจากจำนวนประชากรแล้ว ดังนั้นประเทศที่มีจำนวนประชากรมากก็ห่างไกลจากการเป็นประเทศผู้สนับสนุนด้านการเงินแก่สหประชาชาติเพราะเนื่องมาจากมีอัตราผลผลิตมวลรวมประชาชาติต่อหัวต่ำ ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวนี้ High Level Panel ได้เสนอ Model A และ Model B สำหรับการเพิ่มจำนวนประเทศในคณะมนตรีความมั่นคง ทั้ง Model A และ Model B นี้เสนอให้จำนวนประเทศในคณะมนตรีความมั่นคงทั้งประเภทถาวรและไม่ถาวรเพิ่มเป็น 24 จากเดิม 15 ประเทศ แต่ต่างกันในส่วนรายละเอียดเรื่องจำนวนประเทศที่จะเพิ่มขึ้นมาจากแต่ละทวีปและลักษณะของประเทศสมาชิกว่าเป็นแบบถาวรหรือกึ่งถาวร อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าแม้จะมีข้อเสนอของ High Level Panel ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักวิชาการก็ตามแต่ในการทำการปฏิรูปให้เกิดขึ้นจริงนั้นเป็นเรื่องยาก เพราะได้รับการต่อต้านจาก 5 ชาติสมาชิกถาวรในปัจจุบันหรือ P-5 เพราะการขยายจำนวนสมาชิกล้วนถือเป็นการลดรอนอิทธิพลทั้ง 5 ชาติโดยตรง นอกจากนี้เองยังได้รับการต่อต้านจากอีกหลายประเทศที่คิดว่าประเทศที่เป็นศัตรูของตนเองอาจจะได้รับเก้าอี้สมาชิกถาวรที่เพิ่มขึ้นมาด้วย

งานเขียนอีกชิ้นหนึ่งซึ่งได้เขียนถึงไว้แล้วของ Hanaoka Nobuaki เรื่อง Japan's Case for a Permanent Seat¹⁶ นั้น ในประเด็นนี้เขาเห็นว่า เป็นสิ่งที่สมควรอย่างยิ่งแล้วในการปฏิรูปสหประชาชาติ และในส่วนของคณะมนตรีความมั่นคงนั้น ทั้งกรอบการทำงานและรายชื่อชาติสมาชิกถาวร หรือ P-5 นั้นก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเลยตั้งแต่ก่อตั้งในปี 1945 ซึ่งทั้งสหประชาชาติ

¹⁶ Hanaoka Nobuaki, *Japan's Case for a Permanent Seat*, pp. 45-47.

และคณะมนตรีความมั่นคงนั้นสะท้อนถึงสถานการณ์ระหว่างประเทศในช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 และถือได้ว่าเป็นการจัดเตรียมที่ไม่เหมาะสมเสียเลยกับศตวรรษที่ 21 และนี่คือเหตุผลหลักว่าทำไมสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงถึงจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป

การปฏิรูปสหประชาชาตินั้นครอบคลุมในหลายประเด็นแต่หลักใหญ่ที่สุดคือ การขยายคณะมนตรีความมั่นคงออกไป สหรัฐอเมริกาเองยังคงไม่แสดงสถานะชัดเจนในเรื่องนี้ซึ่งเป็นไปได้สูงที่สหรัฐอเมริกาจะมองเรื่องนี้ในแง่ลบ และมีการคาดเดาว่าสหรัฐอเมริกาคงจะโอบเอียงให้มีการขยายจำนวนคณะมนตรีความมั่นคงออกไปให้น้อยที่สุด

บทความชิ้นต่อมาที่เขียนถึงประเด็นนี้คือ U.S. View on UN Reform, Security Council Expansion¹⁷ บทความชิ้นนี้กล่าวถึงมุมมองของสหรัฐอเมริกาในการปฏิรูปสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง โดยสหรัฐอเมริกานั้นเห็นว่าการปฏิรูปสหประชาชาติเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่สุดที่สหรัฐอเมริกาประสบอยู่ สหประชาชาติคือเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา การปรับปรุงให้สหประชาชาติมีประสิทธิภาพดีขึ้นย่อมดีต่อทั้งสองฝ่าย แต่อย่างไรก็ดี ในส่วนของการขยายคณะมนตรีความมั่นคงนั้น สหรัฐอเมริกาเห็นว่าเป้าหมายหลักของการปฏิรูปคือการทำให้คณะมนตรีความมั่นคงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งข้อเสนอของกลุ่ม G-4¹⁸ ที่สนับสนุนให้มีการขยายคณะมนตรีความมั่นคงออกไปโดยสมาชิกใหม่ที่เพิ่มเข้ามาควรมีสมาชิกถาวรเพิ่มด้วยนั้น สหรัฐอเมริกาเห็นว่า ขณะนี้ยังไม่ใช่เวลาที่เหมาะสมในการสนับสนุนข้อเสนอใด ๆ トラบที่ยังไม่มีมติเอกฉันท์ในวงกว้าง

สำหรับกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่นเองก็ได้มีการระบุอย่างชัดเจนถึงความจำเป็นในการปฏิรูปสหประชาชาติและความจำเป็นในการขยายสมาชิกของ UNSC ตามเอกสารของกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่นคือ In Quest of a New Role : United Nations and Japan¹⁹ ทั้งนี้ได้ระบุไว้ว่า ตั้งแต่สิ้นสุดยุคสงครามเย็นได้เกิดปัญหาภัยคุกคามใหม่ ๆ ขึ้นมา

¹⁷ "U.S. Views on UN Reform, Security Council Expansion," *The American Journal of International Law* Vol. 99, No. 4 (October 2005) : 906-908.

¹⁸ กลุ่ม G-4 คือกลุ่มของประเทศญี่ปุ่น เยอรมนี บราซิล และ อินเดีย ที่เสนอตนเองเข้าเป็นสมาชิกถาวรใหม่ของ UNSC ที่คาดหวังว่าจะมีการขยายจำนวนสมาชิกออกไป

¹⁹ Ministry of Foreign Affairs of Japan. "In Quest of a New Role : United Nations and Japan" : http://www.mofa.go.jp/POLICY/un/pamph2000_archive/index.html, May 2009

มากมาย ในสภาพการณ์ระหว่างประเทศเช่นนี้ สหประชาชาติจึงถูกคาดหวังว่าจะทำหน้าที่อันสำคัญได้ดีกว่าที่ผ่านมา ดังนั้นการปฏิรูปสหประชาชาติในหลาย ๆ ด้านจึงควรมีขึ้น สำหรับ คณะมนตรีความมั่นคงเองถือเป็นผู้รับผิดชอบหลักต่อการดำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ดังนั้นในสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป คณะมนตรีความมั่นคงเองก็ควรมีการปฏิรูปเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพื่อสะท้อนถึงเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิกด้วย ในส่วนรายละเอียดของการขยายสมาชิกนั้น กระทรวงการต่างประเทศสนับสนุนให้มีการเพิ่มที่นั่งของสมาชิกถาวร ส่วนสมาชิกไม่ถาวรก็ควรเพิ่มขึ้นด้วยโดยต้องให้แต่ละภูมิภาคมีตัวแทนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้จำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นมาทั้งหมดไม่ควรเกิน 24 ประเทศ ประเด็นสำคัญคือ ญี่ปุ่นไม่สนับสนุนข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอให้คณะมนตรีความมั่นคงขยายจำนวนสมาชิกเฉพาะประเภทไม่ถาวรเท่านั้น²⁰

จากงานเขียนและบทความต่าง ๆ ข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นในทิศทางเดียวกันว่า การปฏิรูปสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของทั้งสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศในศตวรรษที่ 21 และถึงแม้ว่าทุกประเทศจะสนับสนุนให้มีการปฏิรูปก็ตามแต่ในรายละเอียดการปฏิรูปนั้นยังคงมีข้อถกเถียงอยู่มาก โดยเฉพาะเรื่องการขยายองค์คณะมนตรีความมั่นคงทั้งในส่วนประเภทสมาชิกถาวรและไม่ถาวร นอกจากนี้ชาติสมาชิกถาวรทั้ง 5 ประเทศหรือ P-5 ยังคงมีทัศนคติที่ค่อนข้างเป็นลบต่อการขยายคณะมนตรีความมั่นคงด้วยเพราะเกรงว่าจะกระทบต่อดุลอำนาจในคณะมนตรีความมั่นคงและอาจเป็นการลดรอนอิทธิพลประเทศตนด้วย ดังนั้นทั้งในส่วนการปฏิรูปสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงจึงมีอุปสรรคมากและมีความคืบหน้าไปได้น้อยมากเช่นกัน

ยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นในการดำเนินการเพื่อเก้าอี้ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นนี้ไม่ค่อยมีหนังสือหรือบทความเขียนถึงมากนัก ส่วนใหญ่งานเขียนมักจะให้น้ำหนักกับประเด็นเรื่อง ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ

²⁰ Ibid., p. 35.

(Official Development Aid หรือ ODA) และด้าน Civilian Power ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญ ของญี่ปุ่นในการดำเนินนโยบายต่างประเทศรวมถึงเป็นเครื่องมือสำคัญในประเด็นนี้ด้วย แต่มี หนังสือเล่มหนึ่งของ Reinhard Drifte²¹ ที่เขียนถึงประเด็นนี้ไว้อย่างครอบคลุม โดยเขาได้วิเคราะห์ ถึงยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่ สำคัญยิ่งในการรณรงค์ผลักดันไม่ว่าจะภายในประเทศหรือระหว่างประเทศก็ตามคือกระทรวงการ ต่างประเทศของญี่ปุ่น เขายังได้วิเคราะห์อีกว่าที่ผ่านมาในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 ที่รัฐบาลญี่ปุ่นมี การเปลี่ยนแปลงเป็นรัฐบาลผสมนั้น มีการขัดแย้งกันเองระหว่างนักการเมืองต่างพรรคในประเด็น ที่ว่าญี่ปุ่นควรเสนอตัวเองเพื่อเก้าอี้ถาวรใน UNSC หรือไม่ มีทั้งฝ่ายเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ทำให้ นโยบายของรัฐบาลเรื่องนี้ในช่วงนั้นมีความไม่แน่นอนและดูลังเลจึงส่งผลให้ประเทศอื่น ๆ ไม่ เข้าใจถึงสถานะและความต้องการของญี่ปุ่นที่แท้จริง ในขณะที่ความคิดเห็นของประชาชนญี่ปุ่น เองในช่วงนั้นก็ยังไม่สนับสนุนให้ประเทศตนเองเข้าสู่เวทีการเมืองระหว่างประเทศในด้านความ มั่นคงอย่างเต็มที่ ดังนั้นภาระหนักในการรณรงค์และผลักดันให้สังคมมีความเห็นเรื่องนี้ในแง่บวก จึงตกเป็นภาระหนักของกระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่เดียวในการทำให้ให้นักการเมือง ญี่ปุ่นมีความเห็นในเรื่องนี้สอดคล้องกันเช่นเดียวกับการรณรงค์สังคมในวงกว้าง ดังนั้นยุทธศาสตร์ ของกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นคือการผลักดันเป้าหมายในต่างประเทศ ทำให้นานาชาติ สนับสนุนญี่ปุ่นให้ได้รับเก้าอี้ถาวรใน UNSC โดยหวังว่าเสียงนานาชาติที่สนับสนุนญี่ปุ่นจะ สามารถโน้มน้าวนักการเมืองของญี่ปุ่นและชาวญี่ปุ่นเองให้เปลี่ยนทัศนคติมาเห็นด้วยและ สนับสนุนญี่ปุ่นได้

ยุทธศาสตร์ของกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นในการรณรงค์และผลักดันระดับ ระหว่างประเทศคือการใช้ ODA เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยญี่ปุ่นมุ่งเป้าไปที่ประเทศโลกที่สามซึ่ง ภูมิภาคที่ญี่ปุ่นให้ความสำคัญมากที่สุดคือทวีปแอฟริกาและทวีปเอเชีย เพราะมีจำนวนสมาชิก มากหากเทียบกับทวีปอื่น ๆ หากได้เสียงสนับสนุนจากสองทวีปนี้ก็ถือว่าบรรลุเป้าหมายมากไป กว่าครึ่ง

²¹ Reinhard Drifte, 'Japan's Quest for a Permanent Security Council Seat - A Matter of Pride of Justice', pp. 112-154.

เอกสารชิ้นต่อมาของกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น คือ In Quest of a New Role : United Nations and Japan²² ได้สะท้อนถึงยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นว่า ในเวทีระหว่างประเทศทั้งหลายนั้น ญี่ปุ่นได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถของญี่ปุ่นที่ได้สนับสนุนกิจการของสหประชาชาติในด้านต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น การสนับสนุนด้านบุคลากรในปฏิบัติการรักษาความสงบ ทั้งกองทหารกองกำลังป้องกันตนเอง (Japan Self-Defense Forces หรือ JSDF) หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์การเลือกตั้ง เป็นต้น การสนับสนุนด้านการเงินให้แก่สหประชาชาติซึ่งญี่ปุ่นถือเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินมากเป็นอันดับที่สอง เป็นรองเพียงแค่สหรัฐอเมริกาเท่านั้น การสนับสนุนเรื่องการค้าจัดอาวุธและไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์²³ ซึ่งญี่ปุ่นมีแนวคิดว่าการสนับสนุนในเรื่องนี้จะทำให้โลกมีสันติสุขมากขึ้น กล่าวโดยสรุปคือเป็นยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นในการประชาสัมพันธ์ตนเองในเวทีโลกว่าญี่ปุ่นได้ทำอะไรบ้างและจะสามารถทำได้มากกว่านี้หากได้รับเก้าอี้ถาวรในคณะมนตรีความมั่นคง

ส่วนงานเขียนของ Hanaoka Nobuaki²⁴ นั้น เขาได้วิเคราะห์ในประเด็นนี้ว่า ในเวทีสหประชาชาติ ญี่ปุ่นได้พยายามแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความความสามารถที่จะรับผิดชอบภาระต่าง ๆ ในด้านความมั่นคง สันติภาพ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยยกผลงานต่าง ๆ ที่ได้ทำขึ้นมาเป็นหลักฐาน เช่น เหตุการณ์ที่ญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูและความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในอิรัก อีกทั้งยังให้การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ประเทศกัมพูชา โมซัมบิก ซาฮารี (ปัจจุบันคือสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก) เขตที่ราบสูงโกแลน และติมอร์ตะวันออก นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังมีความพร้อมด้านการเงินในการสนับสนุนกิจการของสหประชาชาติ สำหรับในประเทศญี่ปุ่นเอง รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามอธิบายประเด็นนี้กับสาธารณะว่า การได้เก้าอี้ถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงจะช่วยให้ญี่ปุ่นปกป้องผลประโยชน์ของประเทศในด้านความมั่นคงได้ดียิ่งขึ้น²⁵ กล่าวโดยสรุป ญี่ปุ่นพยายามสนับสนุนชื่อเสียงตัวเองในเวทีระหว่างประเทศพร้อม ๆ กับการรณรงค์ในประเทศให้สนับสนุนรัฐบาลอีกทางหนึ่ง

²² Ministry of Foreign Affairs of Japan, *In Quest of a New Role: United Nations and Japan*, p. 37.

²⁶ Ibid.

²⁷ Hanaoka Nobuaki, *Japan's Case for a Permanent Seat*, p. 47.

²⁸ Ibid., p. 48.

งานเขียนชิ้นต่อมาคือหนังสือของ Michael J. Green ในบทที่ 7 “Multilateral Diplomacy : The United Nations, APEC, and the ASEAN Regional Forum”²⁶ เขาได้วิเคราะห์ว่าที่ผ่านมานั้นกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้พยายามวางยุทธศาสตร์ในการได้ที่นั่งถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงมาโดยตลอด แต่ด้วยสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนไปพร้อม ๆ กับรัฐบาลผสมญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทำให้กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นตระหนักดีว่าการรณรงค์นี้ต้องเป็นไปทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ในระหว่างประเทศนั้นญี่ปุ่นเน้นในประเด็น Global Civilian Power เช่น ด้านสิ่งแวดล้อมและมนุษยธรรม การกำจัดและไม่เผยแพร่อาวุธร้ายแรง พร้อม ๆ กับการผลักดัน SDF ให้มีบทบาทในกิจกรรมของสหประชาชาติ UN มากขึ้น รวมถึงการเน้นย้ำศักยภาพของญี่ปุ่นด้านการเงิน อย่างไรก็ตาม ในประเทศญี่ปุ่นเองนั้น ปัจจุบันนี้กระแสคนญี่ปุ่นที่เห็นด้วยกับการเสนอตัวเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงมีเพิ่มมากขึ้นตามลำดับซึ่งเป็นผลพวงมาจากการรณรงค์อย่างต่อเนื่องและการปรึกษากันอย่างใกล้ชิดระหว่างกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นกับนักการเมือง อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า ในอนาคตอันใกล้นี้กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นอาจตกที่นั่งลำบากในการตอบคำถามต่อประชาชนว่าเหตุใดจึงยังไม่มี การปฏิรูปสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง และเมื่อไหร่ญี่ปุ่นจึงจะได้เก้าอี้ถาวร ทั้ง ๆ ที่ญี่ปุ่นได้สนับสนุนเงินไปอย่างมากมาย สุดท้ายสภาสูงของญี่ปุ่นเองอาจจะตัดงบประมาณของญี่ปุ่นต่อสหประชาชาติออกสืบเนื่องมาจากสภาวะการณ์ด้านการเงินของญี่ปุ่นเองที่ฝืดเคืองอยู่แล้ว และการจ่ายเงินให้แก่สหประชาชาติโดยที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนย่อมไม่จูงใจคนญี่ปุ่นอีกต่อไป ซึ่งสุดท้ายจะส่งผลในด้านลบต่อกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นในการรณรงค์ระหว่างประเทศนั่นเอง

ส่วนบทความของ Edward Newman เรื่อง Japan and International Organizations²⁷ ได้วิเคราะห์ว่า ญี่ปุ่นสามารถใช้ประเด็นเรื่องการกำจัดอาวุธและไม่เผยแพร่ นิวเคลียร์ และการสร้างสันติภาพและความมั่นคงผ่านทางเครื่องมือต่าง ๆ เช่น ODA มาเป็น

²⁶ Michael J. Green. *Japan's Reluctant Realism: Foreign Policy Challenges in an era of Uncertain Power* (USA: Palgrave Macmillian, 2003)

²⁷ Edward Newman, “Japan and International Organization,” in *Japanese Foreign Policy Today* edited by Inoguchi Takashi and Purnendra Jain. (New York: Palgrave, 2000) : 54-57.

ยุทธศาสตร์ในการรณรงค์แก้ัถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงได้ ทั้งนี้เพราะญี่ปุ่นมีความพร้อมด้าน Civilian Power ประกอบกับญี่ปุ่นเองยังมีข้อจำกัดเรื่อง SDF อยู่ ดังนั้นการสนับสนุนด้าน Civilian Power ในกิจกรรมของสหประชาชาติจึงเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการไม่สร้างความแตกแยกทางความคิดเห็นในสังคมญี่ปุ่นซึ่งบางส่วนยังกังวลว่าการเสนอตัวเพื่อแก้ัถาวรนี้อาจทำให้ญี่ปุ่นต้องละเมิดรัฐธรรมนูญมาตรา 9 ที่ระบุให้ญี่ปุ่นงดเว้นการใช้กำลังทางทหารในการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ ดังนั้นการเน้นบทบาทของประเทศในด้าน Civilian Power เช่น ด้านมนุษยธรรม การจำกัดอาวุธและไม่เผยแพร่นิวเคลียร์ การสร้างสันติภาพและความมั่นคง จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดสำหรับญี่ปุ่นในขณะนี้

แม้ว่างานเขียนในเรื่องยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นในการดำเนินการเพื่อแก้ัถาวรนี้แม้จะไม่ใช่ค้อยมีงานเขียนที่กล่าวถึงประเด็นนี้มากนัก แต่ก็พอจะสรุปได้ว่า รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามรณรงค์ให้นานาประเทศสนับสนุนญี่ปุ่นให้ได้รับแก้ัถาวรในคณะมนตรีความมั่นคง และเมื่อนานาประเทศสนับสนุนญี่ปุ่นในเรื่องนี้แล้ว รัฐบาลจะนำกระแสสนับสนุนดังกล่าวมาโน้มน้าวนักการเมืองและประชาชนญี่ปุ่นที่ยังมีความคิดต่อต้านในการที่ญี่ปุ่นต้องการเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงให้หันมาเห็นชอบกับการเสนอตัวดังกล่าว โดยทั้งนี้ยุทธศาสตร์หลักที่ใช้ในการรณรงค์คะแนนเสียงจากนานาประเทศคือ การใช้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการหรือ ODA ร่วมกับการใช้อำนาจด้านพลเรือน (Civilian Power) และหลักการกำจัดอาวุธนิวเคลียร์และการไม่แพร่ขยายอาวุธ (Nuclear Disarmament and Non-proliferation)